

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА РОБОТА З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ КЛІЄНТІВ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

форма(и) навчання денна та заочна

РОЗРОБНИК силабусу (кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)

Світлана МІТІНА

(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025 року

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми 231 Соціальна робота
(кандидат педагогічних наук, доцент)

Світлана КОПИЛОВА

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1.Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Соціальна робота з різними категоріями клієнтів, ОК 2.22 в ОПП
2.Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3.Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	4-й рік навчання, 7 семестр
4.Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредиту ЄКТС (120 год), з них: 40год аудиторного навантаження (20 години лекційних, 20 годин семінарських) та 80 годин самостійної роботи.
5.Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
6.Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7.Мова викладання	українська
8.Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Мітіна Світлана Володимирівна (доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки)
9.Контактна інформація викладача	mitina.svitlana@tnu.edu.ua
10.Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з різноманітними категоріями і типами клієнтів, які потребують соціальної допомоги, з основними напрямками державної соціальної політики та організаційними аспектами соціальної роботи з окремими групами клієнтів, а також опанувати практичними методами та технологіями соціальної роботи, що можуть бути використані в подальшій практичній діяльності соціального працівника.
Мета, завдання та цілі вивчення	Метою вивчення дисципліни

дисципліни	«Соціальна робота з різними категоріями клієнтів» є формування у студентів знання і практичних навичок щодо специфіки соціальної роботи з конкретними групами клієнтів, які опинилися в складних життєвих обставинах. Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціальна робота з різними категоріями клієнтів» є: 1. Сформувати у студентів уявлення про теоретичні засади та основні напрямки державної соціальної політики щодосоціальної роботи з різними групами клієнтів; 2. Ознайомити студентів зі специфікою різних груп клієнтів у соціальному і психологічному відношенні; організаційними аспектами, практичні методами та технологіями роботи з конкретними групами клієнтів за кордоном і в Україні. <i>Додаткові цілі:</i> підвищити рівень фахової компетентності у студентів, зокрема, етичної, діагностичної та особистісної.
Пререквізити	«Технології соціальної роботи», «Вікова психологія», «Психологія особистості» «Правове регулювання соціальної роботи». «Соціальна педагогіка» Соціальна робота з проблемними сім'ями Тренінг формування толерантності Соціальна психологія «Соціальна реабілітація»
Постреквізити	«Соціальна робота в умовах надзвичайних ситуацій», Соціальна робота з учасниками бойових дій та їх сім'ями
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, схеми, відео матеріали,

	навчальні фільми, індивідуальні науково-дослідні завдання, розв'язання практичних задач, кейсів. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі на єдиної платформі GoogleSuiteEducation; через Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / практичні / семінарські заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom, корпоративну пошту, а також у месенджерах Telegram і Viber.
--	--

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК11. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми,

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп і громад.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

РН1. Вміння здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами

РН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

РН17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

РН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

РН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

РН22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Змістовий модуль І. Методологічні основи соціальної роботи з різними категоріями клієнтів Тема 1. Поняття та типологія клієнтів соціальної роботи Поняття «клієнт», «об'єкт», «клієнтська група» соціальної роботи. Критерії визначення категорії клієнтів соціальної роботи. Типологія клієнтів соціальної роботи. Правові основи соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Особливості соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Тема 2. Індивідуальний підхід у соціальній роботі 2.1 Професійно-етичні основи соціальної роботи з різними категоріями клієнтів. Професійні межі у стосунках з клієнтом. 2.2 Причини соціального виключення та дискримінації клієнтів. Поняття імпауермент (наснаження) клієнтів. Форми роботи з основними клієнтами груп соціальної роботи.	Вхідна лекція Семінар	Вхідний контроль; співбесіда Поточний контроль блиц-опитування дискусія виконання письмових самостійних завдань	2 2
Змістовий модуль 2. Організація соціальної роботи з клієнтами різного віку та їх сім'ями. Тема 3. Основні напрями діяльності соціальних працівників із вікової категорії «діти (дитина)» та їх сім'ями. 3.1 Проблема вікової типологізації в соціальній роботі. Базові характеристики вікової категорії дитинства. Роль батьків у задоволенні базових соціальних потреб дитини. Поняття «госпиталізм», його причини та наслідки. 3.2 Типологія сімей із дітьми, які потребують соціально-психологічної допомоги. Соціально-психологічна допомога сім'ям, де є діти із соціально дезадаптованою поведінкою. Методи вивчення дитячо-батьківських стосунків.	Лекція Практичне заняття	Поточний контроль Виконання письмових самостійних завдань Усне опитування Виконання практичних завдань	2 2

Тема 4. Соціальна робота з молоддю. 4.1 Базові характеристики вікової категорії «молодь». Основні напрямки соціального захисту молоді та допомоги молодій сім'ї. Соціальна допомога в професійній реалізації молоді. 4.2 Роль шлюбу для розвитку особистості. Переваги та недоліки дошлюбних інтимних стосунків молоді. Напрями соціальної роботи щодо попередження захворювань, що передаються статевим шляхом.	Лекція діалог	Поточний контроль Оцінювання письмових самостійних завдань	2
Тема 5. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку та самотніми. 5.1 Базові характеристики людей похилого віку. Періоди та типи старості. Соціальні та психологічні проблеми осіб похилого віку та їх зв'язок із віковими психофізіологічними особливостями. Принципи, форми і методи соціальної роботи з клієнтами похилого віку і самотніми. Функціонування закладів системи соціального обслуговування клієнтів літнього віку. 5.2 Соціальна робота з людьми похилого віку в Україні та перспективи її розвитку. Основні обов'язки соціального працівника у роботі з особами похилого віку. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку в інституціях.	Лекція	Поточний контроль Виконання письмових самостійних завдань	2
	Семінар	Усне опитування, Презентація доповідей, Модульний (тестовий) контроль	2
Змістовий модуль 3. Організація соціальної роботи з клієнтами «групи ризику». Тема 6. Соціальна робота з особами з алкогольною та наркотичною залежністю 6.1 Причини та механізм формування залежності від психоактивних речовин. Етапи формування алкогольної та наркотичної залежності. Продром алкоголізму. Соціальні та особистісні проблеми алкогольне та наркозалежної людини. 6.2 Напрями, форми і методи соціальної роботи з особами, які мають алкогольну або та наркотичну залежність. Вплив алкозалежності батьків на розвиток дитини. Специфіка роботи соціальних закладів з особами з алкогольної та наркотичної залежністю.	лекція	Поточний контроль; Виконання письмових самостійних завдань	1
	лекція		1

6.3 Медична, психологічна та соціальна реабілітація осіб з алкогольною та наркотичною залежністю. Принципи роботи з ВІЛ-інфікованими споживачами ін'єкційних наркотиків. «Кризова інтервенція» як метод роботи з сім'єю де є алкозалежна людина.	Практичне заняття	Поточний контроль Виконання практичних завдань Вирішення кейс-завдань	2
Тема 7. Соціальна робота з особами без визначеного місця проживання			
7.1 Поняття та критерії визначення категорії бездомних осіб. Соціальні передумови та психологічні причини бездомності. Типологія бездомності та категорії бездомних осіб. Основні напрямки соціальної роботи щодо запобігання бездомності.	лекція	Поточний контроль Виконання письмових самостійних завдань	1
7.2 Напрями та форми соціальної роботи з категорією бездомних осіб. Соціальна робота в умовах вулиці, денних і нічних стаціонарів. Центри соціально-психологічної реабілітації для бездомних осіб. Ресоціалізація бездомних осіб.	лекція		1
7.3 Поняття та причини безпритульності та бездоглядності дітей. Категорії бездоглядних дітей у сучасних умовах. Вплив бездоглядності на розвиток особистості дітей. Форми та методи соціальної роботи з бездоглядними дітьми. Методика діагностики типів бездоглядності дітей.	Семінар	Поточний контроль усне опитування; презентація доповідей	2
Тема 8. Соціальна робота з особами з обмеженими можливостями.			
8.1 Соціальні проблеми людей з обмеженими можливостями в Україні. Правові передумови соціальної допомоги людям з обмеженими можливостями. Напрями соціальної роботи з клієнтами, що мають обмежені можливості. Моделі соціальної роботи (медична, соціальна, економічна, функціональна) з особами, які мають обмежені можливості. Можливості реабілітації осіб з фізичними і психічними обмеженнями.	Семінар	Поточний контроль; виконання письмових самостійних завдань, усне опитування;	1
8.2 Специфіка соціальної роботи з людьми з сенсорними порушеннями. Соціальна та професійна реабілітація осіб з обмеженими можливостями. Концептуальний підхід до соціальної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями. Моделі соціальної реабілітації дітей з	Семінар	Поточний контроль усне опитування; презентація доповідей виконання письмових	1

функціональними обмеженнями. Тема 9. Соціальна робота з учасниками бойових дій та членами їх сімей. 9.1 Визначення категорії учасника бойових дій. Державна політика у сфері соціального захисту учасників бойових дій та членів їх сімей. Нормативно-правове забезпечення соціального захисту учасників бойових дій. Категорія пільг для учасників бойових дій. 9.2 Особливості соціальної роботи з учасниками бойових дій. Чинники адаптації після повернення із зони бойових дій. Етапи адаптації учасника бойових дій до мирного життя. Соціально-психологічна адаптація. Організація соціальної та професійної адаптації учасників бойових дій. Соціально-психологічна реабілітації учасників. Розлади адаптації. Принципи соціальної роботи з учасниками бойових дій.	Лекція Семінар	самостійних завдань, Поточний контроль; виконання письмових самостійних завдань блиц-опитування вирішення кейс-завдань Модульний (тестовий) контроль	2 2
Змістовий модуль 4. Соціальна робота з клієнтами, які потребують екстреної соціальної допомоги Тема10. Соціальна робота зклієнтами, які зазнали насилля в сім'ї 10.1 Поняття домашнього насильства, його різновиди та причини. Соціально-психологічна характеристика кривдника та жертви домашнього насилля.Насильство в сім'ї відносно дитини, його наслідки. Соціально-психологічна характеристика жінок та дітей – жертв сімейного насилля. Правовий аспект соціального захисту жінок та дітей – жертв сімейного насилля. 10.2 Технології соціальної роботи з жертвами сімейного насилля. Основні напрями соціальної роботи і соціального захисту жінок. Моделі соціальних служб для жінок у зарубіжних країнах. Діагностики «Визначення ступеня ризику насильства над жінкою».Форми та методи соціальної роботи щодо протидії насильству в сім'ї. Тема 11. Соціальна робота з біженцями та внутрішньо переміщеними особами	лекція Практичне заняття	Поточний контроль; Виконання письмових самостійних завдань Поточний контроль Виконання практичних завдань Вирішення кейс-завдань	2 2

11.1 Сутність понять «біженці», «внутрішньо переміщені особи», «внутрішні мігранти». Правовий статус біженців та внутрішньо переміщених осіб. Міжнародними органами, що надають допомогу внутрішньо переміщеним особам. Правові засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні.	Лекція	Поточний контроль; Виконання письмових самостійних завдань	1
11.2 Соціальні явища, умови і процеси, що призводять до появи біженців. Соціальні та психологічні чинники внутрішньої міграції. Проблеми та потреби біженців та внутрішньо переміщених осіб. Форми і методи соціальної допомоги біженцям та внутрішньо переміщеним особам. Рівні вирішення соціальних проблем внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій України. Напрями та технології соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні.	Лекція	Поточний контроль; Виконання письмових самостійних завдань	1
Тема 12. Соціальна робота з жертвами «торгівлі людьми» .			
12.1 Сутність та причини торгівлі людьми в сучасному суспільстві. Правові основи соціальної роботи у сфері попередження торгівлі людьми в Україні. Характеристика потенційної групи ризику. Соціальна профілактика торгівлі людьми. Соціальна реабілітація потерпілих від торгівлі людьми.	Семінар	Поточний контроль; виконання письмових самостійних завдань, усне опитування;	1
12.2 Соціально-психологічний портрет потерпілих від торгівлі людьми. Причини і наслідки торгівлі жінками з України. Українські ініціативи, спрямовані на запобігання торгівлі людьми та протидію їй. Принципи допомоги жінкам, потерпілим від торгівлі людьми. Потреби жінок, потерпілих від торгівлі людьми. суб'єкти соціальної профілактики торгівлі людьми та реабілітації потерпілих. Методи профілактики та визначення потреб потерпілих від торгівлі людьми.	Семінар	Поточний контроль усне опитування; презентація доповідей виконання письмових самостійних завдань,	1
Тема 13. Соціальна робота з особами, які повернулися з місць позбавлення волі .			
13.1 Соціальні і психологічні проблеми осіб, що перебувають або повернулися з місць позбавлення волі. Законодавче та нормативне забезпечення соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі. Принципи	Лекція	виконання письмових самостійних завдань,	1

соціальної роботи з особами, що повернулися з місць позбавлення волі 13.2 Соціальна робота з особами, які відбувають покарання в пенітенціарних закладах. Форми і методи соціально-виховної роботи з колишніми засудженими. Діагностична та профілактична робота з особами, що повернулися з місць позбавлення волі. 13.3 1 Соціальна допомога колишнім засудженим у ресоціалізації. Соціальна адаптація і реінтеграція осіб, які звільнились із місць позбавлення волі. Соціальна реабілітація осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням або засуджених до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. Соціальна робота з сім'єю, щодо попередження рецидивів правопорушення. 13.4 Взаємодія установ виконання покарання і соціальних служб в процесі ресоціалізації осіб, засуджених за скоєння злочинів. Суб'єкти патронажу осіб, які повернулися з місць позбавлення волі. Напрями, форми та методи соціальної роботи з неповнолітніми правопорушниками, які повертаються з місць позбавлення волі.	Лекція	виконання письмових самостійних завдань,	1
	Семінар	Поточний контроль; виконання письмових самостійних завдань, усне опитування;	1
	Семінар	Поточний контроль усне опитування; презентація доповідей Модульний (тестовий) контроль	1

Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Аналіз законодавчих документів щодо соціального захисту населення, складання опорного конспекту з вивченої тем, структурно-логічних схем, підготовка повідомлення.	Письмовий звіт (модуль I)
2.	Складання переліку методик спрямованих на дослідження дитяче-батьківських стосунків; розробка рекомендації щодо оптимізації дитяче-батьківських стосунків, підготовка повідомлення, складання таблиць, схем, опрацювання наукові публікації щодо репродуктивного здоров'я молоді України	Письмовий звіт (модуль II)
3.	Складання алгоритму проведення кризової інтервенції,	Письмовий

	провести діагностику схильності до співузалежності, складання порівняльних таблиць, опрацювання та аналіз наукових публікацій, законодавчих документів, складання інфографіки «соціальні послуги, що надаються сім'ям учасників бойових дій».	звіт (модуль III)
4.	Розробка плану соціального супроводу, презентації, повідомлення, розробка індивідуального плану надання соціальної допомоги, опрацювання та аналіз наукових публікацій, законодавчих документів, складання структурно-логічних схем.	Письмовий звіт (модуль IV)

1. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться оцінювання виконання самостійних робіт, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету для:

- комунікації та опитувань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- виконання індивідуальних завдань,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в групі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються додаткові бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою

літературою, а також виконання практичних завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.
- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

8. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	D: 66 – 74 б.
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з	E: 60 – 65 б.

Види контролю:

Вхідний контроль знань здійснюють на перших навчальних заняттях з метою виявлення рівня базових знань, умінь та навичок студентів із навчальної дисципліни.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів та виконання самостійних робіт та індивідуальною роботою.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тематичного тесту.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену (питання для підготовки наведено у Додатку).

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Модуль I		Модуль II		Модуль III		Модуль IV		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна	
Робота на семінарському занятті	5	2	10	2	10	3	15	2	10	Екзамен
Робота на практичному занятті	5	-	-	1	5	1	5	1	5	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	
Разом			20		25		30		25	
Розрахунок балу за курс: $100+100/2 = 100$										

Критерії оцінювання для кожного виду робіт

Оцінювання результатів *поточної роботи* (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

Критерії оцінювання завдань репродуктивного характеру :

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота (змістовність, ґрунтовність),	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково / невчасно	Не виконано
Відповідність вимогам: різноманітність джерел, здатність оперувати фактами і відомостями, аналізувати, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, робити узагальнення, формулювати висновки	Без зауважень	Несуттєві недоліки	Суттєві помилки	Суттєві помилки	

Завдання творчого характеру

Критерій	100%	80%	60%	40%	0%
Факт виконання завдання: вчасність, повнота,	Повністю і вчасно	Повністю/вчасно	Повністю/невчасно	Частково/невчасно	Невиконано
Обґрунтованість відповіді: аргументованість суджень, переконливість доказів, доповіді не обмежені матеріалами підручника, продемонстровано зв'язок теорії практикою; конкретність висновків;	Не викликає сумніву	Наявна	Фрагментарна	Сумнівна	Відсутня
Творчий підхід і індивідуальний стиль: нестандартний підхід у подачі матеріалу, специфічність способу виконання завдання; участь у дискусіях та доповненні відповідей інших	Чітко простежується	Простежується	Скоріше простежується	Майже простежується	Відсутній

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів **підсумкового (семестрового) контролю**, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

9. Рекомендовані джерела інформації:

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми (основна література; допоміжна література; інформаційні ресурси в мережі Інтернет)
Тема 1. Типології клієнтів соціальної роботи.	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.25-41. Допоможна література: 1. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В. та ін. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с. 2. Психологія соціальної роботи: підручник / за ред. Ю.М. Швалба. Київ: «Основа», 2014. С.126-140. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://www.twirpx.com
Тема 2. Індивідуальний підхід у соціальній роботі	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів:навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.25-41. Допоможна література: 1. Психологія соціальної роботи: підручник / за ред. Ю.М. Швалба. Київ: «Основа», 2014. С.126-140. 2. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В. та ін. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок

	[Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com
Тема 3. Основні напрями діяльності соціальних працівників із вікової категорії «діти (дитина)» та їх сім'ями .	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.43-56. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навчально методичний посібник. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 219 с. ISBN 978-617-7780-34-1 Допоможна література: Кращі практики надання соціальних послуг на базі громади для дітей в Україні. 2021. Електронне видання 1. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоді» від 21 червня 2001 року № 2558-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www. search.ligazakon.ua 2. Закон України « Про внесення змін до Закону України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України (ввр), 2009, п 23, ст.284 . Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-17#Text 3. Максимова Н.Ю. Психологія соціальної роботи із проблемними сім'ями : навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2017. С.44-81, С.273-294. 4. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В. та ін. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com
Тема 4. Соціальна робота з молоддю	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.56-62. 2. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В. та ін. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2023. 449 с. Допоможна література: 1. Вайнола Р. Х. Соціальна робота з підлітками та молоддю: Інформаційноаналітичний звіт за 2000 рік. Київ: УДЦССМ, 2001. 145 с. 2. Закон України « Про внесення змін до Закону України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України (ввр), 2009, п 23, ст.284 . Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-17#Text 3. Семигіна Т. В. Профілактика ВІЛ/СНІДу серед молоді: від

	теорії до реальності. <i>Вісник Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту</i>. 2010. № 3. С. 150. Режим доступу: http://bit.ly/1bqUP6f 4. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с 5. Толстоухова С. Социальная защита молодежи и социальная работа с нею. <i>Соціальна робота в Україні: теорія і практика</i>. 2003. № 4. С.12 - 17. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com 3. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 5. Соціальна робота з людьми похилого віку та самотніми	Основна література: 1. Голубенко Т. О. Технології соціальної роботи з людьми похилого віку: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. 160 с. 2. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.62-73. Допоможна література: 1. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с 2. Мацкевич Ю.Р. Підготовка соціальних педагогів до роботи з людьми похилого віку: визначення проблеми. <i>Наукові записки Ніжинського держ. пед. унту ім. М. Гоголя</i>. 2001. № 2. С.37 - 41. 3. Типове положенняпро територіальний центр соціальногообслуговування (надання соціальних послуг) від 29 грудня 2009 р. № 1417. <i>Урядовий портал</i>. Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/npas/243237372 Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com
Тема 6.Соціальна робота з особами з алкогольною та наркотичною залежністю.	Основна література: 1.Максимова Н.Ю. Психологія адиктивної поведінка: навч.посібник. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2002. 308 с. 2. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с 3. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.74-125. Допоможна література:

	1. Бойко А. Соціальна робота з клієнтами із залежністю від психоактивних речовин: (Наркоманія). <i>Соц.політика і соц. робота</i>. 2001. № 1. С.73 - 79. 2. Максимова Н.Ю. Психологія соціальної роботи із проблемними сім'ями : навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2017. С.339-417. 3. Філь С. Вулична соціальна робота зі споживачами ін'єкційних наркотичних речовин. <i>Соц.політика і соц. робота</i>. 2004. № 1. С.71 - 85. Інформ.ресурси: 1. www.pbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 2. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com 4. закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua / l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 7.Соціальна робота з особами без визначеного місця проживання	Основна література: 1. Манохіна І.В. Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012. 276 с. 2. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.126-167. Допоможна література: 1. Кочубей Т.Д., О. М. Бойко О.М. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. С.48-63. 2. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с 3.Мітіна С.В. Психологічні чинники становлення особистості підлітків в умовах бездоглядності <i>Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / Ун-т менедж. Освіти НАПН України</i>. Київ, 2012. Вип. 8 (21). С.256–262. 4. Мітіна С.В. Соціальні чинники бездоглядності підлітків. <i>Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства»</i>. Київ, 2013. №1(7). С.74–77. 5. Мітіна С.В. Методика експрес-діагностики типів бездоглядності підлітків. <i>Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика»</i>. Т. XV, част. 1. К., 2013. С. 190-201. 6. Мітіна С.В. Різновиди соціально-психологічної допомоги підліткам відповідно до типу бездоглядності. <i>Матеріали III Всеукр. науково-практ. конф. «Проблеми девіантної поведінки: історія, теорія, практика»</i>. Київ, 2011. Т. XIII, ч. 5. С. 243–251. Інформ.ресурси: 1. www.pbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені

	В.І.Вернадського 2. Directory of Open Access Books [Електроннийресурс] Режимдоступа: https://www.doabooks.org 3. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com 4. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 8.Соціальна робота з особами з обмеженими можливостями.	Основна література: 1. Іванова І. Б. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: навч. посіб. Київ, 2011. 416 с. 2. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. 3.Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.170-193. Допоможна література: 1. Баранцова Т. Соціокультурна реабілітація молоді та дітей інвалідів: (Соц.робота з молоддю та дітьми із функціональними обмеженнями). <i>Соц.політика і соц. робота</i>. 2004. № 1. С.65 - 72. 2. Закон України Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні.(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, №47, ст.310 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text 3.Зверева І.Д. Соціальна робота з людьми з особливими потребами: Методичні матеріали для тренера. <i>Практ. психол. та соц. робота</i>. 2002. № 6. С.33 - 46. 4. Семигіна Т. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. <i>Соціальна робота в Україні: теорія і практика</i>. 2003. № 4. С.96 - 99. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського 2. Directory of Open Access Books [Електроннийресурс] Режимдоступа: https://www.doabooks.org 3. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок [Електронний ресурс]- Режим доступа: https://www.twirpx.com 4. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 9. Соціальна робота з учасниками бойових дій та членами їх сімей	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.346. 2. СемигінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с Допоможна література: 1. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html 2. Міжнародно-правові та національні засоби захисту прав

	біженців: Практикум для студ. / Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців; Інститут прикладних гуманітарних досліджень / М. В.Буроменський (уклад.). Харків: Яшма, 2003.180 с. Інформ.ресурси: 1. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського 2. Directory of Open Access Books [Електроннийресурс] Режимдоступа: https://www.doabooks.org 3. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема10. Соціальна робота зклієнтами, які зазнали насилля в сім'ї	Основна література: 1. Максимова Н.Ю. Психологія соціальної роботи із проблемними сім'ями:навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2017. С.299-339; С.448-451. 2. Психологія соціальної роботи: підручник / за ред. Ю.М.Швалба. Київ: «Основа», 2014. С.246-295. 3. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.255-290. Допоможна література: 1. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин та туризму, 2020. 275 с 2. Кочубей Т.Д., О. М. Бойко О.М. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.В., 2016. С.48-63. Інформ.ресурси: 1. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35)Доступний з https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text 2. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 11. Соціальна робота з біженцями та внутрішньо переміщеними особами	Основна література: 1. Максимова Н. А. Методичні рекомендації щодо організації та надання психологічної допомоги дітям та сім'ям вимушених переселенців [Електронний ресурс]. Режим доступу. http://yandex.ua. 2. Семигіна Т. В. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб. <i>Укр. соціум</i>. 2015. № 2. С. 65—72. 3. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.195-224. Допоможна література: 1. Балакірева О.В. Спектр проблем вимушених переселенців в Україні: швидка оцінка ситуації та потреб. <i>Матеріали круглого</i>

	столу. Київ, 9 липня 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу. http://www.uisr.org.ua/news/36/83.html. 2. Кашуба Я. М. Роль державної служби зайнятості у поверненні внутрішньо переміщених осіб до продуктивної зайнятості. Ринок праці та зайнятість населення. 2015. № 1. С. 4—6. 3. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин та туризму, 2020. 275 с Інформ.ресурси: 1. Закон України «Про захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Права Людини в Україні [Електронний ресурс] // Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. Режим доступу: http://www.khpg.org. 3. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http:// search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 12. Соціальна робота з жертвами «торгівлі людьми»	Основна література: 1. Семигіна Т. Протидія торгівлі людьми: навчально-методичний посібник. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 166 с. 2. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.315-346. <u>Допоможна література:</u> 1. Кочубей Т.Д., О. М. Бойко О.М. Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. С.64-68. 2. Тюптя Л. Т. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 574 с. 3. Шалаєва К. Стратегії соціальної роботи з молодими жінками. <i>Соц. робота в Україні: теорія і практика</i>. 2003. № 4. С.109 - 120. Інформ.ресурси: 1. Закон України «Про соціальні послуги» від 17. 01. 2019 № 2671-VIII. Режим доступу. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TM062548.html
Тема 13. Соціальна робота з особами, які повернулися з місць позбавлення волі	Основна література: 1. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник/за ред. С.В. Мітіної. Київ: Вид-во ТНУ, 2020. С.348-378. <u>Допоможна література:</u> 1. Закон України "Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк" № 3160VI, від 17.03.2011 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 38. 2. Капська А. Й. Соціальна робота: технологічний аспект: навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2004. С.228-244. 3. Кочубей Т.Д., О. М. Бойко О.М. Соціальна робота з різними

	групами клієнтів: навчальний посібник. Умань : ФОП Жовтий О.В., 2016. С.69-82. 4. Проскура В.В. Технології соціальної адаптації чоловіків, які звільняються з місць позбавлення волі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціол. наук / Проскура В.В. Запоріжжя Інформ.ресурси: 1. Методичні рекомендації, щодо організації роботи з особами, звільненими із місць позбавлення волі // Сайт Міністерства соціальної політики України. Нормативна база. Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/ndex. 2. Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України (зі змінами, внесеними згідно із Законом № 5462-VI (5462-17) від 16.10.2012). Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3160-17.
--	--

ДОДАТОК

Питання до курсу.

I Теоретичні питання

1. Поняття "клієнт" у соціальній роботі. Професійні межі у стосунках з клієнтом.
2. Методики та технології індивідуальної роботи з клієнтом.
3. Напрями соціальної роботи з бездомними особами.
4. Соціальна робота з сім'ями, що опинились у складних життєвих обставинах.
5. Соціальна реабілітація осіб, яким властива адиктивна поведінка.
6. Соціальна робота з особами, схильними до правопорушень.
7. Форми та методи соціальної роботи з особами похилого віку.
8. Соціальна робота з особами з обмеженими можливостями.
9. Соціальна робота з біженцями та внутрішньо переміщеними особами
10. Соціальна робота з безпритульними та бездоглядними дітьми.
11. Соціально-психологічна робота з дітьми, які зазнали насилля в сім'ї.
12. Методи і форми роботи соціального працівника із сім'ями, які мають дітей з особливими потребами.
13. Соціальна підтримка осіб з обмеженими фізичними можливостями.
14. Нормативно-правова база соціального захисту населення України.
15. Роль діяльності служб соціального захисту та підтримки для адаптації учасника бойових дій до умов цивільного життя у новому статусі.
16. Методи, форми роботи з учасниками бойових дій.
17. Основні напрями діяльності соціальних працівників із вікової категорії «діти (дитина)».

18. Організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми.
19. Соціальна робота з особами без визначеного місця проживання.
20. Типологія клієнтів соціальної роботи.
21. Правові засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами.
22. Форми та методи соціальної роботи щодо протидії насильству в сім'ї.

II. Практико-орієнтовані питання

23. Визначте перелік фахівців (структур), які мають бути залучені до вирішення проблеми життєвляштування та працевлаштуванні осіб, які повернулися з місць позбавлення волі.
24. Розкрийте принципи, форми та методи роботи з ВІЛ-інфікованими споживачами ін'єкційних наркотиків.
25. Наведіть приклади стигматизації осіб, які живуть з ВІЛ. Запропонуйте заходи, які б могли зменшити тиск "стигми" у наведених вами випадках.
26. Уявіть собі ситуацію, що Ви працюєте керівником випадку у реабілітаційному центрі. Ваш клієнт перестав отримувати належну йому державну грошову допомогу, призначену йому управлінням соціального захисту як малозабезпеченій особі. Він у відчаї й не знає, що робити й до кого звертатися. Чим може допомогти соціальний працівник? Якою буде послідовність Ваших дій?
27. Ви захищаєте інтереси дитини молодшого шкільного віку, яка втекла з дому, бо, за її словами, вона зазнавала там насильства. Дитина перебуває у тимчасовому притулку, який утримує благодійна організація. Які види послуг можна надати цій дитині? На які законодавчі документи Ви будете спиратися для того, щоб подолати або пом'якшити життєві труднощі?
28. Уявіть, що Ви представляєте інтереси родини, де самотня непрацююча матір виховує дитину-інваліда (з порушенням опорно-рухового апарату). До яких організацій Ви будете звертатися самі та рекомендуватимете звернутися, щоб допомогти родині пом'якшити складну соціальну ситуацію в сім'ї?
29. Визначте і охарактеризуйте зміст і напрямки роботи територіальних центрів соціального обслуговування (надання послуг). Наведіть приклади проблем, які виникають у роботі таких центрів.
30. Визначте порядок проведення соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Наведіть приклад організації супроводу конкретної сім'ї, що належить до цієї категорії.
31. Сформулюйте мету, завдання та визначте методи соціальної реабілітації юнака 19 років, який через залежність від комп'ютерних ігор був виключений з ЗВО, майже не виходить із дому, не спілкується із однолітками і постійно конфліктує з батьками.
32. Сформулюйте мету, завдання та визначте методи соціальної реабілітації жінки 33 років, яка внаслідок алкогольної залежності втратила

роботу, залишилась без грошових збережень, розлучилась із чоловіком і сама виховує двох неповнолітніх дітей.

33. Поясніть та обґрунтуйте, чому після повернення військовослужбовця з зони бойових дій, соціальний захист та підтримка мають надаватися не тільки йому, а й членам його сім'ї?